

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه امام جعفر صادق (علیه السلام) شهرستان بوئین زهرا

تحقیق پایانی سطح (2 کارشناسی)

عنوان

جنگ نرم و راه های مقابله با آن

استاد راهنما

سر کار خانم ام البنین فیروزی

استاد داور

حجة الاسلام و المسلمین رضا کاظم‌لو

پژوهشگر

طاهره چگینی

مرداد 1395

تحمیده

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُؤْمِنُ الْخَائِفِينَ وَيُنَجِّي [يُنَجِّي] الصَّالِحِينَ [الصَّادِقِينَ] وَ يَرْفَعُ
الْمُسْتَضْعِفِينَ وَيَضَعُ الْمُسْتَكْبِرِينَ وَيُهْلِكُ مُلُوكًا وَيَسْتَخْلِفُ آخَرِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ قَاصِمِ
الْجَبَّارِينَ مُبِيرِ الظَّالِمِينَ مُذْرِكِ الْهَارِيِّينَ نَكَالِ الظَّالِمِينَ صَرِيحِ الْمُسْتَضْعِفِينَ مَوْضِعِ حَاجَاتِ
الطَّالِبِينَ مُعْتَمِدِ الْمُؤْمِنِينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مِنْ خَشْيَتِهِ تَرَعَدُ السَّمَاوَاتُ وَسُكَّانُهَا وَتَرْجُفُ الْأَرْضُ وَ
عُمَارُهَا وَتَمُوجُ الْبَحَارُ وَمَنْ يَسْبَحُ فِي غَمَرَاتِهَا^۱

سپاس خدای را که هراسندگان را ایمنی بخشد و شایستگان را نجات دهد و ناتوان
شمردگان را به رفعت رساند، و متکبران را به خاک اندازد و پادشاهانی را نابود نماید، و
دیگران را جانشین آنان سازد، سپاس خدای را که درهم شکننده گردن کشان،
نابودکننده ستمکاران، دریابنده گریختگان، کیفردهنده ستمگران، فریادرس
دادجویان، حاجت بخش خواهندگان، تکیه گاه مؤمنان است.

سپاس خدای را که از خشیتش آسمان و ساکنانش غرّش کنند، و زمین و آباد
کنندگان بلرزند، و دریاها و هرکه در اعماقش شناور است موج زنند.

^۱ - مفاتیح الجنان ، بخشی از دعای افتتاح .

تقدیم به

روح ملکوتی حضرت امام خمینی - رحمه الله علیه - و ارواح مطهر

شهدای اسلام و انقلاب اسلامی

و

تقدیم به

رهبر فرزانه انقلاب و آگاه ترین بسیجی زمانه حضرت آیت الله العظمی

خامنه ای (مدظله العالی) که همواره مشوق جهاد گران عرصه بصیرت و

روشنگری هستند و هشدار حکیمانه ایشان ، انگیزه مقدسی برای انجام

این نوشتار شد .

تقدیر و تشکر

الحمد لله رب العالمین لجميع نعماته

اکنون که به یاری خداوند متعال و همراهی اساتید و دوستان عزیز ، کار تدوین تحقیق پایانی سطح ۲ به اتمام رسیده است، بر خود لازم می دانم تشکر قلبی خود را از اساتید و همراهانی که مرا در انجام این کار پژوهشی یاری داده اند ، صمیمانه ابراز نمایم.

از خداوند متعال به خاطر نعمت سلامتی و از خانواده محترم که مشوق بنده برای تحصیل در حوزه علمیه بودند و از استاد راهنما سر کار خانم فیروزی که با رهنمودهای سازنده و بی دریغ خود موجب ارتقاء کیفیت تحقیق گردیدند تشکر نمایم. از مدیر محترم سر کار خانم آقازاده ، از کتابدار کتابخانه قزوین ، کتابدار حوزه علمیه امام جعفر صادق (علیه السلام) و کتابدار کتابخانه صاحب الزمان (عج) شهرستان بوئین زهرا، تشکر نموده و از درگاه الهی برای ایشان سلامتی و توفیقات روز افزون و عاقبت به خیری ، مسئلت دارم.

چکیده

موضوع تحقیق پایانی حاضر جنگ نرم و راه های مقابله با آن است.

هرگونه درگیری و تهاجم میان طرف های درگیری بدون استفاده از سخت افزار نظامی را جنگ نرم می نامند. جنگ نرم در پی از پای درآوردن اندیشه و تفکر جامعه هدف می باشد تا حلقه های فکری و فرهنگی آن را سست کند و با بمباران خبری و تبلیغاتی در نظام سیاسی اجتماعی حاکم تزلزل و بی ثباتی تزریق کند از جمله مباحثی است که از دیر زمان، در دنیا شکل گرفته است. این موضوع علیه ایران از گستره و عملکرد وسیعی برخوردار میباشد؛ زیرا دشمنان قسم خورده این آب و خاک که دست پلیدشان از منابع این مملکت بریده شده است، می خواهند جامعه ما را به بن بست کشیده تا از این رهگذر به اهداف شوم خود دست یابند. مقام معظم رهبری جنگ نرم را به معنای ایجاد تردید در دل و ذهن مردم می دانند و همواره در سخنان خود در مقابله با جنگ نرم تاکید می ورزد و هرگونه تلاش و کوشش در زمینه ی روشن گری و بصیرت بخشی به افکار مردم در مقابله با دشمن در جنگ نرم را جهاد فکری می داند و بر اهمیت آن تاکید می ورزند. حال این سوال مطرح است که : چه راه کارهای را می توان برای مقابله با جنگ نرم به کار بست؟ این تحقیق در علوم متعددی همچون: علوم سیاسی، فقه، علوم اجتماعی و... قابل بحث و پژوهش است. این تحقیق با توجه به هدف، کاربردی بوده و روش تحقیق توصیفی - تحلیلی است و جمع آوری اطلاعات به صورت کتابخانه ای انجام می گیرد و در سه بخش، بخش اول: مفاهیم و مبانی تحقیق، بخش دوم: ابزارهای جنگ نرم، بخش سوم: راه های مقابله با جنگ نرم تنظیم شده است. جنگ نرم دشمن علیه کشور عزیزمان ایران باشد در جریان است؛ جنگی که نامحسوس و بسیار خطرناک است؛ پس باید همه ملت، با وحدت همه جانبه و پیروی از مقام عظمای ولایت و با فتح قلّه های دانش و تقوا به احیای اسلام ناب محمدی در جامعه خود بپردازیم و با صدور این تفکر به جامعه ی جهانی بینی شیاطین و متکبران را به خاک بمالیم و جهان را آماده ظهور یگانه منجی بشر مهدی موعود (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بنماییم.

کلیدواژه: آیات قرآن، روایات، جنگ، جنگ نرم، دیپلماسی عمومی، دیپلماسی رسانه ای، دیپلماسی روانی، مقام معظم رهبری.

- ۲۲) حسینی دشتی، سیدمصطفی، معارف و معاریف (دائرةالمعارف جامع اسلامی)، ج ۴، چ ۳، تهران، موسسه فرهنگی آرایه، ۱۳۷۹.
- ۲۳) خامنه ای، سیدعلی، حدیث ولایت، ج ۴، تهران، سازمان مدارک فرهنگی، ۱۳۷۵.
- ۲۴) خلیلی، مصطفی، نقش نماز در شخصیت جوانان، قم، زائر، ۱۳۷۹.
- ۲۵) خوسفی منصور ابراهیم و دیگران، جنگ نرم (۴) (عملیات روانی و فریب استراتژیک)، تهران موسسه فرهنگی و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر، ۱۳۸۷.
- ۲۶) رنجبران، داوود، جنگ نرم، چ ۶، تهران، ساحل اندیشه تهران، ۱۳۸۸.
- ۲۷) رضوی پور، غفار و علی، بصیرت و اصل جنگ نرم، چ ۳، بی جا، شرکت تخصصی بازرگانی دولتی، ۱۳۸۹.
- ۲۸) رضی، سیدشریف، (گردآورنده)، نهج البلاغه، مترجم: محمد دشتی، چ ۹، قم، ظهور، ۱۳۹۴.
- ۲۹) سید احمد، ناصر و دیگران، معجم الوسیط، بیروت، مؤسسه تاریخ العربی، ۱۴۲۹ هـ ق.
- ۳۰) سیوطی، جلال الدین، الدر المنثور فی تفسیر بالمأثور، ج ۲، قم، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۴ هـ ق.
- ۳۱) شریفی، احمدحسین، جنگ نرم، قم، مؤسسه فرهنگی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۹.
- ۳۲) شریفی احمد حسین، موج فتنه از جمل تا جنگ نرم، چ ۲۰، تهران، کانون اندیشه جوان، ۱۳۸۹.
- ۳۳) ابن بابویه، محمدبن علی، (صدوق)، الخصال، ج ۱، قم، جامعه مدرسین، چ ۱، ۱۳۶۲.

- (۳۴) _____ ، علل الشرایع، ج ۱، قم، کتاب فروشی داوری، چ ۱، ۱۳۸۵.
- (۳۵) _____ ، کمال الدین و تمام النعمه، ج ۲، تهران، اسلامیه، چ ۲، ۱۳۹۵ ه ق.
- (۳۶) _____ ، من لا يحضر الفقيه، ج ۱، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶.
- (۳۷) ضیایی پرور، حمید، جنگ نرم (۱) (ویژه جنگ رسانه ای)، چ ۳، تهران، مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر، ۱۳۸۷.
- (۳۸) _____ ، جنگ نرم (۲)، (ویژه جنگ رسانه ای) ، چ ۱، تهران، مؤسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی، ۱۳۸۳.
- (۳۹) طباطبایی، سید محمدحسین، تفسیر المیزان، ج ۱۳، چ ۲۸، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۸۹.
- (۴۰) طهماسبی پور، امیر هوشنگ، ابزارهای جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی ایران، چ ۲، تهران، نشر ساقی، ۱۳۹۱.
- (۴۱) العاملی الجبعی ، زین الدین بن علی ، (شهید ثانی) ، منیة المرید، ج ۱، قم، مکتب الاعلام الاسلامی، ۱۴۰۹ ه ق.
- (۴۲) عباس ولدی، محسن، بشقاب های سفره پشت بام مان، ج ۲، قم، انتشارات جامعه الزهرا، ۱۳۹۲.
- (۴۳) عبدالله خوانی، علی، جنگ نرم (۳) (نبرد در عصر اطلاعات) ، چ ۱، تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر، ۱۳۸۶.
- (۴۴) عسگری، محمود، جنگ نرم در عرصه دفاع ملی (ابعاد نظری و کاربردی)، چ ۲، تهران، دانشگاه امام صادق (علیه السلام)، بی تا.
- (۴۵) عمید، حسن، فرهنگ فارسی عمید، چ ۲۳، تهران، سپهر، بی تا.

۴۶) فیروزی، عباس، مبانی جنگ نرم و ریشه یابی آن در تهاجم فرهنگی، چ ۱، تهران، شکوفه یاس، ۱۳۸۹.

۴۷) قائمی، علی، در مکتب فاطمه (سلام الله علیها)، تهران، انتشارات امیری، ۱۳۷۱.

۴۸) قرائتی، محسن، تفسیر نور، ج ۲، چ ۳، تهران، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۸۱.

۴۹) کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، ج ۲، تهران، دارالکتب الاسلامیه، چ ۴، ۱۴۰۷ ه ق.

۵۰) متفکر، حسین، جنگ روانی، چ ۴، قم، انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۸۷.

۵۱) محمدی، عبدالله، پایه های فکری جنگ نرم، چ ۱، تهران، کانون اندیشه جوان، ۱۳۹۲.

۵۲) مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰۰، بیروت، مؤسسه الوفاء، چ ۲، ۱۴۰۳ ه ق.

۵۳) مرادی، حجت الله، عملیات روانی و رسانه، چ ۲، تهران، ساقی، ۱۳۸۹.

۵۴) مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۶، چ ۳۳، بی جا، دارالکتب الاسلامیه، بی تا.

۵۵) _____، تفسیر نمونه، ج ۲۲، چ ۸، قم، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۰.

۵۶) _____، تفسیر نمونه، ج ۷، چ ۳۱، قم، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶.

۵۷) معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، چ ۲، تهران، ۱۳۸۹.

۵۸) معبودی تمای، علی، ماهواره در خانواده ها چه می کند، چ ۴، بی جا، سی برگ، ۱۳۹۳.

۵۹) مغربی، نعمان بن محمد، دعائم الاسلام، ج ۲، قم، موسسه آل بیت (علیه السلام)، چ ۲، ۱۳۸۵ ه ق.

۶۰) موسوی خمینی، روح الله، صحیفه نور، مجموعه سخنان و بیانات امام خمینی، چ ۱۱،

انتشارات مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷.

۶۱) مولانا، حمید، جریان بین المللی اطلاعات، تهران، مرکز مدیریت و تحقیقات

۶۲) نائینی، علی محمد، اصول و مبانی جنگ نرم، چ ۲، تهران، نشر ساقی، ۱۳۹۱.

۶۳) رسانه، ۱۳۷۱.

۶۴) نصری محسن، دیروز، امروز، فردا، ج ۷، قم، معارف، ۱۳۹۰.

۶۵) نوری، حسین بن محمد تقی، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۴، قم،

مؤسسه آل بیت (علیه السلام)، الاحیاء التراث، چ ۱، ۱۴۰۸ ه.ق

۶۶) نصر بن مزاحم، وقعه صفین، قم، مکتب آیه الله مرعشی نجفی، چ ۲، ۱۴۰۴ ه.ق.

۶۷) فصل نامه فرهنگی، اجتماعی و سیاسی، فرهنگ پویا، شبکه اجتماعی در خدمت

رسانه فتنه، علی سعادت، شماره ۲۹، تابستان ۱۳۹۴.

سایت ها

www.siasi.porsemani.ir همزه عالمی چراغعلی، نقش شبکه های اجتماعی از

جنگ نرم.

www.swar.ir علی محمد نائینی، شناخت شناسی جنگ نرم از دیدگاه مقام معظم

انقلاب اسلامی

[www. Amaryon.ir](http://www.Amaryon.ir) یدالله جوانی، مفهوم شناسی و ماهیت جنگ نرم، سایت

عمار یون.

